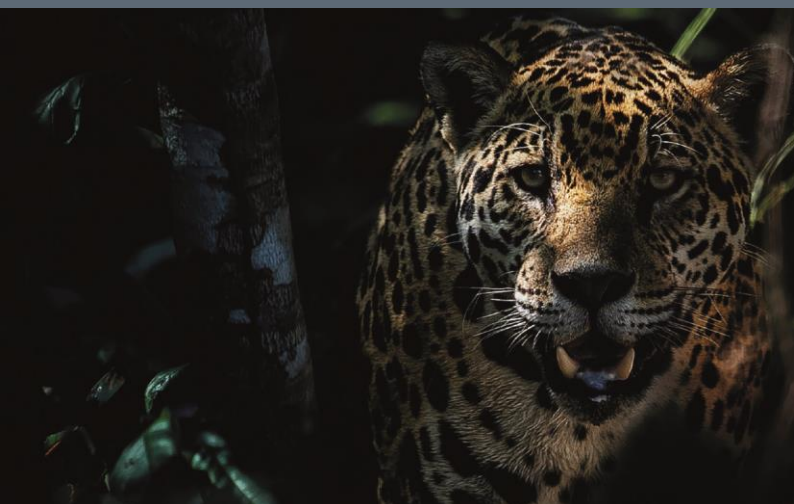

Leesclub 143: Cultuur & identiteit

Jaguarman
van Raoul de Jong

Spelregels

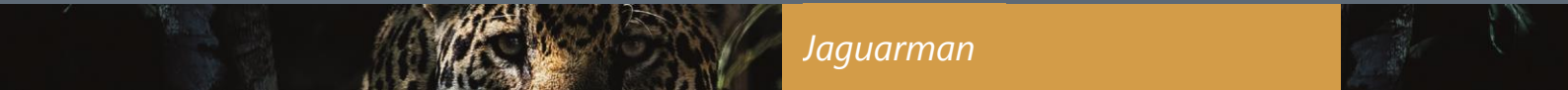
In deze leesclub discussieer je met een groepje van 4 tot 6 lezers over *Jaguarman* van Raoul de Jong. Je doet dat aan de hand van kaartjes met vragen over de tekst. De leesclub begint met een korte inleiding, die een van de spelers voorleest. Daarna volgen 4 rondes:

- 1 Ronde 1 bestaat uit 5 quizvragen over de tekst. Een van de spelers leest de vragen voor en alle spelers (inclusief voorlezer) schrijven hun antwoorden op een blaadje. Na het omdraaien van de laatste vraag verschijnen de juiste antwoorden in beeld. Daarna berekent iedereen zijn score.
- 2 Ronde 2 is een algemeen vragenrondje over de tekst: de spelers benoemen om de beurt wat ze onduidelijk vonden en proberen samen een antwoord te vinden. Als de grootste onduidelijkheden opgelost zijn, begint ronde 3.
- 3 Degene met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje van de discussievragen omdraaien van een stapel naar keuze. Hij of zij geeft antwoord op de vraag, waarna de rest mag reageren. Vervolgens kiezen de overige spelers om de beurt een kaartje van een van beide stapels. Als een discussievraag herhaalt wat eerder in het gesprek al aan bod gekomen is, mag de speler die aan de beurt is een volgende kaart omdraaien. Dit gaat zo door totdat alle kaartjes omgedraaid zijn.
- 4 Aan het einde van de discussie komen de spelers samen tot een oordeel over de tekst. In ronde 4 geven ze een oordeel uitgedrukt in sterren en motiveren zij hun keuze.

Deze leesclub werd ontwikkeld door de redactie van LitLab, een digitaal laboratorium voor literatuuronderzoek op de middelbare school. Ga voor meer lesmateriaal naar www.litlab.nl. Een docentenhandleiding en een didactische verantwoording van deze werkvorm zijn beschikbaar via www.litlab.nl/docenten.

Deze leesclub is gratis beschikbaar onder de Creative Commons licentie 'NaamsvermeldingNietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal'.

Jaguarman

Inleiding

'Is het mogelijk dat mijn leven door uw daden beïnvloed wordt, alleen omdat we wat genen delen? Als ik naar mijn vader en mij kijk, dan lijkt het antwoord 'ja'. Achtentwintig jaar lang was hij geen vader en toch delen we alles, veel meer dan alleen ons uiterlijk. En als dat zo is, dan is het logisch dat er in mij ook iets van mijn vadersvader zit, en van mijn vaders vadersvader.' (p. 13)

Het verhaal van *Jaguarman* begint als de hoofdpersoon Raoul na lange tijd weer contact heeft met zijn vader. Door dit gesprek krijgt hij het sterke verlangen om op zoek te gaan naar zijn roots in Suriname: wie is hij, wie waren zijn voorouders en wat is er bekend over de geschiedenis van Suriname? Raoul ontdekt de kracht van de Afro-Surinaamse cultuur, van de luipaard en de jaguar, en hij luistert vol bewondering naar verhalen uit het slavernijverleden. Hoe konden zijn voorouders deze onderdrukking overleven, met welke krachten hielden zij zich staande? Raoul zoekt naar deze krachten, naar de geschiedenis van Suriname. En niet in de laatste plaats naar het antwoord op de vraag of hij in zichzelf de jaguarman kan vinden.

In deze leesclub gaan jullie in discussie over de vragen die Raoul zichzelf stelt: wat is het verhaal van zijn familie, en hoe heeft het koloniale verleden dat verhaal gevormd?

Ronde 1: Quiz

Draai de 5 kaartjes met quizvragen een voor een om en noteer allemaal het antwoord op een blaadje.

Ronde 2: Vragenrondje

Wat vond je onduidelijk in *Jaguarman*, wat begreep je niet zo goed? Formuleer om de beurt een vraag over de tekst en probeer samen tot een antwoord te komen.

Ronde 3: Discussievragen

De speler met de meeste goede antwoorden op de quizvragen mag als eerste een kaartje omdraaien van een van de twee stapels met discussievragen.

Ronde 4: Oordeel

Geef *Jaguarman* samen een waardering uitgedrukt in sterren. Beargumenteer vervolgens jullie keuze. Wat vonden jullie goed en wat juist minder goed? Heeft de discussie jullie individuele oordeel veranderd, en zo ja, hoe? Probeer voorbeelden en argumenten te halen uit jullie reacties op de discussievragen

Vraag 1

Welke kleur heeft de kleding die is klaargelegd voor het ritueel dat Raoul ondergaat?

Vraag 2

In welke stad ontmoet Raoul zijn vader in 2012?

Vraag 3

Hoe worden de witte mensen genoemd die Suriname binnenvielen op zoek naar El Dorado?

Vraag 4

Wat is de naam van de Surinaamse taal?

Vraag 5

Wat is de titel van het boek van Albert Helman over een plantage in Suriname?

Antwoorden

1. De kleding heeft een witte kleur.
2. Raoul ontmoet zijn vader in Amsterdam.
3. Deze mensen werden Pairaoendepo genoemd, monsters zonder hersenen.
4. het Sranantongo.
5. *De stille plantage*

Vraag

3

Vraag

2

Vraag

1

Antwoorden

Vraag

5

Vraag

4

Feest der herkenning? 1

Het verhaal begint met een wintiritueel dat Raoul zal ondergaan. Wat wist jij al over winti of voodoo voordat je *Jaguarman* las?

Feest der herkenning? 2

Hoe zie je de tegenstelling tussen de christelijke overtuigingen van Raouls vader en de traditionele spirituele praktijken die Raoul ontdekt? Betekent dit een harde botsing tussen culturen en generaties? Tot welke levensovertuiging voel jij je het meest aangesproken?

Feest der herkenning? 3

Raoul gaat onder andere op zoek naar de overeenkomsten met zijn ouders en voorouders. Waarin verschil jij van je ouders en welke overeenkomsten zie je?

Feest der herkenning? 4

Waarom raakt Raoul teleurgesteld als hij zijn vader na lange tijd weer ontmoet? Hoe zou jij hebben gereageerd als je net als Raoul je vader na jaren weer zou zien?

Feest der herkenning? 5

Witte mensen, bakra's, vallen in Suriname op door hun huidskleur, maar zijn volgens Raoul ook herkenbaar aan hun 'vrijpostigheid'. Wat wordt daarmee bedoeld, volgens jou?

Feest der herkenning? 6

Krijg jij ook wel eens te maken met zulke vooroordelen over je karakter op basis van je huidskleur of achtergrond?

Feest der herkenning? 7

Op 1 juli 1863 werd de slavernij officieel opgeheven. Wat heb je in *Jaguarman* over deze gebeurtenis geleerd? Bespreek met elkaar wat de gevolgen waren van de afschaffing.

Feest der herkenning? 8

Raoul verklaart aan het einde van *Jaguarman* dat het boek niet geschreven is aan zijn vader of over zijn vader, en toch eindigt het boek met een portret van zijn vader. Stel je voor dat je Raouls vader bent, wat is dan het belangrijkste wat je daarin over je zoon geleerd hebt?

Feest der herkenning?

3

Feest der herkenning?

2

Feest der herkenning?

1

Feest der herkenning?

6

Feest der herkenning?

5

Feest der herkenning?

4

Feest der herkenning?

8

Feest der herkenning?

7

Stof tot nadenken? 1

Raoul voelt zich soms als een 'bruin stipje in een witte wereld' (p. 21). Leg uit wat dit betekent voor zijn identiteit en maatschappelijke positie in Nederland.

Stof tot nadenken? 2

Wat is de symbolische betekenis van de jaguar in het verhaal? Hoe verschilt deze betekenis in de verschillende culturen die Raoul tegenkomt?

Stof tot nadenken? 3

Waarom blijven veel Surinamers bang voor de oude plantages? Leg uit hoe in dit geval de geschiedenis doorwerkt in het heden.

Stof tot nadenken? 4

Tijdens zijn verblijf in Suriname ontdekt Raoul dat geld en economische belangen nog steeds een grote rol spelen in de exploitatie van land en de uitbuiting van mensen. Geef twee voorbeelden van die exploitatie en uitbuiting.

Stof tot nadenken? 5

Raoul leert in het regenwoud over hoe de mensen met de natuur verbonden zijn. Geef hiervan een voorbeeld en leg daarbij uit waaruit de verbondenheid bestaat.

Stof tot nadenken? 6

Raoul maakt kennis met de Surinaamse literatuur en haar helden, met wie hij een grote verbondenheid voelt. Hoe hebben al die Surinaamse verhalen hem geholpen om zichzelf en zijn plaats in de Surinaamse geschiedenis te begrijpen?

Stof tot nadenken? 7

Raoul beseft dat de 'Pairaoendepo' niet alleen individuen waren, maar onderdeel zijn van een groter systeem. Wat betekent dit inzicht voor hoe we kolonialisme en slavernij begrijpen?

Stof tot nadenken? 8

Wat betekent de uitspraak 'jij stamt niet af van slaven, jij stamt af van de jaguar' (p. 211)? Waarom is het voor Raoul zo belangrijk dat hij mogelijk een nakomeling is van 'jaguarmannen'?

Stof tot nadenken?

3

Stof tot nadenken?

2

Stof tot nadenken?

1

Stof tot nadenken?

6

Stof tot nadenken?

5

Stof tot nadenken?

4

Stof tot nadenken?

8

Stof tot nadenken?

7